

Такриз

ба автореферати диссертатсия Давроншозода Файзулло Давроншо дар мавзуи «Таҳқиқи аминокислотаҳо ва стероидҳои таркиби мармараки мускатии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯянда» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзадӣ аз рӯи ихтисоси 1.4.4. Химияи органики пешниҳод гардидааст.

Мармараки мускатӣ (*Salvia sclarea* L.) дорои фаъолиятҳои гуногуни биологӣ (антиоксидант, зиддиилтиҳобӣ, зиддимикробӣ, бедардкунанда, шифобахши захмҳо), ки аз ҳисоби ҷузъҳои гуногуни ба таркиби ашёи хом дохилшуда мармарак эфирӣ, флавоноидҳо, танинҳо ва алкалоидҳо вобаста аст. Аз сабаби хеле гуногун будани таркиби химиявии растанӣ вобаста ба шароити парвариш ва маҳалли ҷойгиршавии ҷуғрофӣ, таҳқиқот ба омӯзиши таркиби моеъи мармараки мускатӣ шаффоф дар Тоҷикистон ва таҳияи миқбӯдаи маводи доруворӣ барои истифода дар амалияи дерматологӣ нигаронида шудааст, бо таъсири зидди илтиҳобӣ, зиддимикробӣ ва шифобахши захмҳо муҳим аст. Этиологияи раванди захм гуногун аст, равандҳои муолиҷа ва барқарорсозии бофтаҳо мураккабанд, ки таъсири мураккаби доруҳо ба раванди барқарорсозӣ талаб мекунанд. Дар тиб одатан қисми болоии соқа, барг ва гули мармарак истифода мешаванд. Ин қисмҳо дар моҳҳои август–сентябр ҷамъоварӣ намуда, дар ҷойҳои сояафкан ва шамолрас хушк мекунанд, то таркиби моддаҳои фаъоли биологӣ он ҳифз карда шавад. Гиёҳи хушкшуда метавонад дар қуттиҳо ё халтаҳои қоғазӣ то ду сол нигоҳ дошта шавад, бе аз даст додани сифат ва таъсири тиббииаш.

Мармарак на танҳо дар тибби анъанавӣ, балки барои таҳияи равғанҳо, экстрактҳо, малҳамҳо ва маҳсулоти косметологи низ аҳамияти қалони амалӣ дорад. Таҳқиқотҳо нишон медиҳанд, ки мармарак дорои пайвастаҳои фаъоли биологӣ, аз қабилҳои аминокислотаҳои алифатӣ ва аромати, терпеноидҳо, стероидҳо ва флавоноидҳо мебошад. Ин моддаҳо метавонанд дар таҳияи доруҳои зиддиилтиҳобӣ, зиддимикробӣ, антиоксидантӣ ва барои барқарорсозии бофтаҳои зарардидаро истифода шаванд. Илова бар ин, мармарак метавонад ҳамчун модда барои синтези пайвастаҳои органикии нав дар саноати фармакологӣ ва косметологи хизмат намояд, ки ин имкониятҳои васеи истеҳсолӣ ва таҳқиқоти роҳро фароҳам меорад. Ин хусусиятҳо мармаракро ҳамчун манбаи муҳим барои истифодаи самараноки гиёҳҳои шифобахши Тоҷикистон дар истеҳсолот ва тибби муосир муаррифӣ мекунанд.

Хулоса автореферати диссертатсияи Давроншозода Файзулло Давроншо дар мавзуи «Таҳқиқи аминокислотаҳо ва стероидҳои таркиби мармараки мускатии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯянда», бо мазмуну мухтаво, масъалагузорӣ, муҳокимарониҳои муфассал ва

хулосабарориҳои амику дақиқ кори комили илмӣ ва таҳқиқоти пурра
анҷомёфта мебошад. Мақолаҳои илмӣ чопнамудаи муҳаққиқ мазмун ва
мӯхтаҳои асосии диссертатсияро инъикос мекунад.

Автореферати диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии
аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон комилан
ҷавобгӯ мебошад. Аз ин рӯ, Давроншо ~~қоди~~ Файзулло Давроншо дар
масъули «Таҳқиқи аминокислотаҳо ва стероидҳои таркиби мармараки
кӯшиш» номзадӣ аз рӯйи ихтисоси 1.4.4. Химияи органикӣ пешниҳод
гардидааст, сазовор аст.

Номзоди илмҳои химия,
қорменти илмӣ озмоишгоҳи
синтези органикӣ Институти химия
ба номи АМИТ В.И. Никитин

Турдалиев М.

Адрес: 734063, ш. Душанбе, к. Айни 2012 Институти химия ба номи
АМИТ В.И. Никитин. Тел: (+992) 930669945

Институти химия ба номи АМИТ В.И. Никитин Турдалиевро тасдиқ мекунам:

мушарраф ба кадрҳои
Институти химия ба номи
В.И. Никитин Академияи
илмҳои Тоҷикистон
«04» 04 соли 2026

Раҳимова Ф.